

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Keskkonnaminister
määrus
algtekst-terviktekst
24.10.2017
Hetkel kehtiv
RT I, 21.10.2017, 1

Keskkonnaseire andmekogu asutamine ja andmekogu pidamise põhimäärus

Vastu võetud 18.10.2017 nr 42

Määrus kehtestatakse [keskkonnaseire seaduse](#) § 13 lõike 6 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Andmekogu asutamine ja ametlik nimetus

(1) Käesoleva määrusega asutatakse riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu ametliku nimetusega keskkonnaseire andmekogu (edaspidi *andmekogu*).

(2) Andmekogu ametlik lühend on KESE.

§ 2. Andmekogu eesmärk

Andmekogu eesmärk on keskkonnaseire seaduse alusel kogutavate keskkonnaseire andmete hõive, säilitamine ja kättesaadavuse tagamine.

§ 3. Andmekogu vastutav töötleja

(1) Andmekogu vastutav töötleja on Keskkonnaagentuur.

(2) Andmekogu vastutav töötleja:

- 1) tagab andmekogu pidamise õigusaktides sätestatud nõuete järgi;
- 2) tagab andmekogu arendamise, haldamise ja pidamise finantseerimise;
- 3) juhib andmekogu arendustöid;
- 4) sisestab, töötleb ja väljastab andmeid;
- 5) tagab andmekogusse kantud andmete asjakohasuse ja õigsuse;
- 6) määrab andmekogu käideldavuse, tervikluse ja konfidentsiaalsuse tagamiseks andmekogu turvanõuetele vastavad organisatsioonilised, füüsilised ja infotehnoloogilised turvameetmed ja korraldab nende rakendamise;
- 7) tagab andmekogu andmetega seotud kasutajatoe;
- 8) informeerib volitatud töötlejat aegsasti kavandatavatest muudatustest andmekogu pidamisel;
- 9) teeb oma pädevuse piires järelevalvet andmekogu pidamise üle.

§ 4. Andmekogu volitatud töötleja

(1) Andmekogu volitatud töötleja on Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskus.

(2) Andmekogu volitatud töötleja:

- 1) korraldab andmekogu haldamist ja majutamist;
- 2) kasutab andmekogu arendamiseks ja haldamiseks eraldatud vahendeid sihipäraselt ja tõhusalt;
- 3) teeb andmekogu vastutavale töötlejale ettepanekuid andmekogu arendamiseks;
- 4) korraldab andmekogu arendustöid ning andmekogu infrastruktuuri hankimist või rentimist,
- 5) rakendab meetmed andmete käideldavuse, tervikluse ja konfidentsiaalsuse tagamiseks ning korraldab andmekogu varukoopiate tegemise;
- 6) tagab andmekogu infotehnoloogilise kasutajatoe;
- 7) informeerib vastutavat töötlejat olulistest takistustest ja probleemidest andmekoguga seotud kohustuste täitmisel.

2. peatükk

Andmekogu ülesehitus ja andmekogu pidamise nõuded

§ 5. Andmekogu pidamise viis ja ülesehitus

- (1) Andmekogu pidamisel kasutatakse automatiseeritud andmetöötlust ja andmed säilitatakse digitaalsel kujul.
- (2) Andmekogu sisesed komponendid on KESE kasutajaliides ja KESE andmebaas.
- (3) KESE kasutajaliides tagab juurdepääsu keskkonnaseire andmetele.

§ 6. Andmekogusse kantud andmete kaitse

- (1) Andmekogu andmete käideldavuse, tervikluse ja konfidentsiaalsuse tagamiseks rakendatakse asjakohaseid organisatsioonilisi, füüsilisi ja infotehnoloogilisi turvameetmeid.
- (2) Andmekogusse kantud andmete turvaklass on K1T2S1 ja turbeaste on M.

3. peatükk

Andmekogusse kantavad andmed

§ 7. Andmekogusse kantavad andmed riikliku keskkonnaseire allprogrammi ja vastutavate täitjate kohta

- (1) Andmekogusse kantakse järgmised andmed riikliku keskkonnaseire programmi ja seiretöö kohta:
 - 1) seire allprogrammi nimetus riikliku keskkonnaseire programmi järgi;
 - 2) seire allprogrammi hierarhiline jaotus;
 - 3) vajadusel seiretegevuse liik;
 - 4) seirekohad;
 - 5) seiretöö tehniline lähteülesanne;
 - 6) seiretöö täitmise tähtaeg või tähtajad.
- (2) Andmekogusse kantakse järgmised andmed seiretööde vastutavaks täitjaks oleva juriidilise või füüsilise isiku või asutuse kohta:
 - 1) nimi või nimetus;
 - 2) tüüp;
 - 3) kontaktandmed;
 - 4) juriidilise isiku või asutuse puhul seiretööde täitmise eest vastutava töötaja nimi ja kontaktandmed.

§ 8. Andmekogusse kantavad andmed keskkonnaseisundi uuringute kohta

Andmekogusse kontakte järgmised andmed riikliku keskkonnaseire allprogrammiga seonduva keskkonnaseisundi uuringu (edaspidi *uuring*) kohta:

- 1) nimetus;
- 2) tellija;
- 3) uuringu tegija;
- 4) toimumisaeg;
- 5) seos riikliku keskkonnaseire programmiga;
- 6) vajadusel tehniline lähteülesanne.

§ 9. Andmekogusse kantavad andmed keskkonnaseisundi kohta

- (1) Andmekogusse kantakse riikliku keskkonnaseire programmi täitmisel ning uuringute raames kogutud andmed keskkonnaseisundi kohta.
- (2) Keskkonnaseisundi andmed kantakse andmekogusse seirenäitajatena.
- (3) Seirenäitaja käesoleva määruse tähenduses on seirekohal mõõdetav, vaadeldav või määratav parameeter.
- (4) Seirenäitajate väärtuse alusel kantakse andmekogusse keskkonnaseisundi hindamiseks kasutatavad tuletatud näitajad ja keskkonnaseisundi hinnangud.
- (5) Keskkonnaseisundi hindamiseks kasutatav tuletatud näitaja käesoleva määruse tähenduses on agregeeritud näitaja, klassifitseeritud hinnang või muu seirenäitajate väärtuste töötlemisel saadud keskkonnaseisundit kirjeldav näitaja.
- (6) Andmekogusse kantakse riikliku keskkonnaseire seiretööde vahearuanded ja lõpparuanded ning uuringute lõpparuanded.

§ 10. Seirenäitaja andmed

Seirenäitaja kohta kantakse andmekogusse järgmised andmed:

- 1) nimetus;
- 2) tüüp;
- 3) grupiline kuuluvus;
- 4) vajadusel seos teiste näitajatega;
- 5) ühik või ühikud;
- 6) analüüsi- või vaatlusmeetod või -metoodika;
- 7) normatiivid, kui need on kehtestatud;
- 8) seiretöö käigus saadud näitaja väärtus.

§ 11. Seirenäitaja väärtuse määramise andmed

Seirenäitaja väärtuse määramiseks kasutatud mõõtmise või vaatluse kohta kantakse andmekogusse andmete võrreldavuse ja usaldusväärsuse tagamiseks järgmised andmed:

- 1) proovivõtu- või vaatlusmeetodi või metoodika kirjeldus;
- 2) analüüsimeetodi või -metoodika kirjeldus;
- 3) proovi võtmise või vaatluse toimumise aeg.

§ 12. Keskkonnaseisundi hindamiseks kasutatava tuletatud näitaja andmed

Keskkonnaseisundi hindamiseks kasutatava tuletatud näitaja kohta kantakse andmekogusse järgmised andmed:

- 1) nimetus;
- 2) hierarhiline tase;
- 3) seisundihinnangu klassifikaator;
- 4) saamise algoritm või metoodika;
- 5) vajadusel seos teiste näitajatega;
- 6) väärtus ja vajadusel ühik;
- 7) hinnangu usaldusväärsus.

§ 13. Andmekogus kuvatavad ja andmekogusse kantavad andmed seirekohtade ning seireobjektide kohta

(1) Andmekogu võtab püsivate seirekohtade ja seireobjektide andmed Eesti Looduse Infosüsteemist EELIS (edaspidi *EELIS*).

(2) Käesoleva määruse tähenduses on seirekoht seirejaam, -ala või -koht, kus toimuvad proovivõtmised, vaatlused ja mõõtmised.

(3) Käesoleva määruse tähenduses on seireobjekt seirekohaga seotud objekt, mida või keda seiretöö käigus seiratakse.

(4) Uus ajutine mõõtekoht on käesoleva määruse tähenduses seirekoht, mida oma ajutise iseloomu tõttu ei registreerita EELISes, kuid mis kuulub mõne seirejaama või -ala koosseisu.

(5) Andmekogusse kantakse uute ajutiste mõõtekohtade kohta järgmised andmed:

- 1) mõõtekohaga seotud seireala või -jaam;
- 2) mõõtekoha kood;
- 3) mõõtekoha staatus;
- 4) mõõtekoha allikas;
- 5) mõõtekoha nimetus;
- 6) mõõtekoha salastatus;
- 7) mõõtekoha geograafiline asukoht;
- 8) mõõtekoha ruumikuju;
- 9) mõõtekohaga seotud objekt, mida või keda seiratakse.

4. peatükk

Andmete andmekogusse esitamine, andmevahetus, andmete töötlemine ja juurdepääs andmekogusse kantud andmetele

§ 14. Andmete andmekogusse esitamine

(1) Riikliku keskkonnaseire programmi täitmisel kogutud andmed keskkonnaseisundi kohta kannab andmekogusse seiretöös sätestatud tähtjaks vastutav täitja masintöödeldaval kujul.

(2) Riikliku keskkonnaseire programmi täitmisel koostatud vahearuanded ja lõpparuanded kannab andmekogusse seiretöös sätestatud tähtjaks vastutav täitja.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatata andmed kannab andmekogusse Keskkonnaagentuur või tema poolt määratud isik.

§ 15. Andmevahetus

(1) Andmevahetus teiste andmekogudega toimub avaliku teabe seaduse § 43⁹lõike 1 punkti 5 alusel kehtestatud korras riigi infosüsteemide andmevahetuskäiki kaudu.

(2) Andmekogu vastutaval ja volitatud töötlejal on lubatud seadusega või seaduse alusel antud õigusaktiga talle pandud ülesannete täitmiseks esitada päringuid ja saada andmeid riigi või kohaliku omavalitsuse andmekogudest.

§ 16. Juurdepääs andmekogusse kantud andmetele ja kasutajaõiguste andmine

(1) Andmekogu andmetele võimaldatakse juurdepääs kooskõlas avaliku teabe seadusega ning vastutava ja volitatud töötleja teenistujatele neile teenistuskohustuste täitmiseks määratud ulatuses, kui käesolevas määruuses ei ole sätestatud teisiti.

(2) Andmekogusse kantud andmed on avalikud ja need avaldatakse KESE kasutajaliidese kaudu.

(3) Andmekogusse kantud andmed avalikustatakse vastutava ja volitatud töötleja veebilehel masinloetaval kujul, kui neile ei ole seaduses või seaduse alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud juurdepääsupiirangut.

(4) Juurdepääs andmekogu andmetele võimaldatakse kasutajaõiguste andmisega või andmete väljastamisega.

(5) Andmetele, mille avalikustamine on õigusaktiga piiratud, on juurdepääs piiratud kasutajaõigustega.

(6) Kasutajaõigused andmete andmekogusse kandmiseks antakse ainult registreeritud kasutajatele. Registreeritud kasutajate autentimine toimub ID-kaardi või mobiil-ID abil.

(7) Andmekogu vastutav töötleja annab registreeritud kasutajatele kasutajaõigused rollidele jagatud õiguste alusel.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud kasutajaõigused peatatakse registreeritud kasutaja töölt lahkumisel.

§ 17. Ebaõigete andmete parandamine

Andmekogus avastatud ebaõiged andmed parandab esitatud info alusel ja pärast andmete kontrollimist andmekogu vastutav või volitatud töötleja.

§ 18. Andmete säilitamine

Keskkonnaseire seaduse § 13 lõike 5 kohaselt säilitatakse keskkonnaseire andmeid alaliselt.

§ 19. Andmete logimine

(1) Andmekogu andmetega tehtud toimingud logitakse.

(2) Iga andmekogus tehtud päringu ja kande kohta säilitatakse vähemalt järgmised andmed:

- 1) päringu või kande teinud isiku nimi;
- 2) päringu või kande tegemise kuupäev ja kellaaeg.

(3) Logisid säilitatakse andmekogus vähemalt kolm aastat, kuid mitte kauem kui neli aastat kande tegemisest arvates.

5. peatükk

Andmekogu pidamise rahastamine ja andmekogu lõpetamine

§ 20. Andmekogu pidamise rahastamine

Andmekogu hooldus- ja arendustöid ning pidamist rahastatakse riigieelarvest või muudest vastutavale ja volitatud töötlejale selleks eraldatud vahenditest.

§ 21. Andmekogu lõpetamine

(1) Andmekogu tegevuse lõpetamise otsustab valdkonna eest vastutav minister määruusega.

(2) Andmekogu lõpetamine toimub kooskõlas arhiiviseadusega ning avaliku teabe seaduse § 43⁹lõike 1 punkti 6 alusel kehtestatud õigusaktiga.

6. peatükk

Rakendussäte

§ 22. Rakendussäte

Käesolevat määrust rakendatakse õhuseire, metsaseire, kompleksseire, kiirgusseire ja seismoseire allprogrammidega hõlmatud andmete suhtes alates 2019. aasta 1. jaanuarist.

Siim Kiisler
Minister

Andres Talijärv
Kantsler